

CAȘC ENJE OVNA, TREC I OV CARSKI OBI CAJ

luni, 24 octombrie 2016

Nașcaron;i stari su se odavna bavili ov arstvam. Bili su svi jaki i zdravi stran e ovca, proti druge mare, je bila glavni izvor zdravlja.

Od

ovce su imali isto mleko, dobro sirenje, masnu provaru i zdravo meso. Kad se ovca ujnagi, ov ari imaju i jaganci, od koji, od kad po izrastu, dobiju mlado i dobro meso.

Nașcaron;i

stari nesu imali samo jelo od ovce nego i vlnu i kožu, drugi izvori za bolji život. Od vlne su inili aljinu s kojom su se zavijali, kad su ji napali oșcaron;tri zimski dani, tkali su ilim, kojeg su držali samo u velikoj sobi prostrtoga na postelji. Tu “veliku sobu” je imal svaki dom. Tamo ne se turalo svaki dan, nego samo po nedelji, kad su otuda uzimali nove cole da idu u crkvu. Ali i kad se držalo neko slavenje, pak u toj sobi se slavilo.

Mlogo

cole șcaron;to su se nosile u to dobo od nașcaron;i ukunje su bile napravene od vlne od ovac. Žene su prele vlnu, inile su valjenjajke, turjaci, bere od klașcaron;nja za lu e, svakijaki cveteri, klebeci, kece, popruci i kanice, a kapu, kožu i lajber su napravljali od kože od ovac. Iz niti jenog doma ne falilo cidilo, koji je i on bil napraven od vlne od ovce. Imali su jako veliku brigu za svaku stvar s kojom su se mogli služiti. U cidilu su pușcaron; ali goșcaron; am jelo od slavenja i od klanje svinj, u belem tranjeslu su nosili jelo kad su ișcaron;li kod ovac ili na seno i kopanje, a șcaron;arenem tranjeslam su ișcaron;li na smerljanje i otkukanje ili kad se porodi žena. Tad se ișcaron;lo s pogam kod kuma.

Mlogi

obi aji șcaron;to su stari Karașcaron;evci uvali i slavili su se pleli okol ovac. Slavili su otkukanje i smerljanje, obi aji șcaron;to se i u sadașcaron;nje vreme slave. Tre i obi aj, kojeg su slavili samo ov ari, je “așcaron; enje ovna”. Za ovej obi aj se ne zna toliko mlogo. U mojem selu mlogo mladi su uli za njega, ali ne znaju șcaron;to se inilo u tem danu. Tako e kad do e mesec september svi ortaci iz svi struga se dogovore koji dan da izdaberu da slave așcaron; enje ovna. Svaka struga je imala, otprilike, po dva ili tri ov ara. Ovej tre i obi aj iz godine, șcaron;to ov ari slave, nema odre en datum u mesecu kad da se slavi, kako șcaron;to se slavi otkukanje, na primer, na Svetoga Đur a. Svaka struga je držala obi aj krajem meseca septembra. Otkad se svi ortaci iz jene struge dogovore na koj dan laju da aste ovnove, ostane samo da svaki si kaže doma ženi, i mladi ako ju ima u domu, da poprave șcaron;to znaju one e treba da se nosi kod struge.

I

tako kako vreme pro e, tako i tre i obi aj lagano do e. Na kraju meseca septembra ov ari puste radosni svi ovnove șcaron;to ji imaju u veliki opor ovce. Ovnove su bili zabranjeni od ovac pri evșcaron;i od meseca augusta pa sve do kraja septembra, kako ovce da se ne jagnje.

Poranini žene doma rastanu rizanci, svare kokoșcaron;ku, naprave perișcaron;ore, ispeku prompiri, u ine kola od oresi i od slatkog sirenja i na kraju metnu u lepu naki enu uturu presnu rakiju, iz te godine ispe enu. Kad to svo jelo je zgotvano metnu u jenu veliku kotaricu, koju žene nose tako plnu na

glavi odoma pa sve do struge. Kad to jim sve popravno povikaju decu, unuci, unuke i ostali iz doma da po u zajedno kod ovac, da slave dan ovna.

Dok

svakomu ortaku stigne eljad i žena odoma, ov ari se popravljaju da pomlzu to malko mleko što ješte imaju ovce. Od sutra dan ovce se više ne mlzu. Kad se svi sakupe kod struge lepo se pozdrave, svaka žena traži de da postavi kotaricu s jelam, e jim bila jako zamašna. Obr u se, govore se, drago jim je e su živi i zdravi do ekali iznova da zajedno slave. Smeju se, šamate se, a deca okol nji koko u se, va u se jedan drugoga, idu okol ovac, kriju se jedan od drugog, i tako de arska sigra ka i lu arski smeju izgleda kako da nema kraj.

Na tej dan, vreme kakon e leti, živo do e vreme ru ka, svaki si traži mesto okol prostrtoga trpeznika na travi i eka da ugleda baš iz svakoga jela. Prid jelo jedan od ov ari s rakijom u ruki nameni Svetomu Đuru, pastiru od mare, da jim sa uva svu maru što imaju od svi zla.

Oma

od sutra dan se “pocepaju” svi ortaci. Svaki ov ar odbije njejne ovce i po e kod njega kod salaša ili tamo de ima livade. Svaki sam se zimuje do na godinu, do kad se iznova svi ortaci sklope.

To su obi aji koji ni potse aju kad tad na naši stari.

Maria Calina